

ELEKTRŪNŲ MIESTO 2023-2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

IVADAS

Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės (Elektrėnų miesto VVG) vietos plėtros strategija skirta mažinti nedarbą ir socialinę atskirtį Elektrėnų mieste, pasitelkiant bendruomenių, nevyriausybinį organizacijų, verslo ir vietos valdžios ryšius. Susitelkimas į socialinės integracijos didinimą apjungiant skirtingus sektorius prisidės prie neigiamų Elektrėnų miesto socialinių ir ekonominių tendencijų mažėjimo.

Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos rengėjas – Elektrėnų miesto vietos veiklos grupė, juridinio asmens kodas 304030129. Elektrėnų miesto vietos veiklos grupė buvo įregistruota 2015 m. balandžio 21 d. Vietos plėtros strategijos tikslas – Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą.

Vietos plėtros strategija parengta įgyvendinant projektą „Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos parengimas“, kuris finansuojamas ES fondų, LR valstybės ir Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės lėšomis pagal 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7 uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ ir 4.9 uždavinį „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“.

Rengiant Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategiją siekiama prisidėti prie šių miesto problemų sprendimo:

1. skurdo mažinimo ir bendruomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą. Įtraukdami bendruomenę į plėtros procesą, padėsime kurti tvarius sprendimus, atitinkančius bendruomenės poreikius ir problemas.
2. aplinkosaugos - įtraukdama bendruomenes į aplinkosaugos iniciatyvų nustatymą ir įgyvendinimą, padėsime užtikrinti, kad šios iniciatyvos būtų tvarios.
3. sveikatos ir sveikos gyvensenos – sveikata ir sveika gyvensena yra glaudžiai susijusios temos, kadangi vietos plėtra gali turėti didelę įtaką gyventojų sveikatai ir gerovei. Bendruomenės gali inicijuoti vietos plėtrą, siekdamas pagerinti savo aplinką ir gyvenimo sąlygas. Tokia plėtra gali apimti įvairius projektus, pvz., naujų parkų, žaidimų aikštelių ar sporto įrenginių statybą, viešojo transporto ir dviračių takų infrastruktūros tobulinimą, socialinės infrastruktūros kūrimą ir kt. Visi šie projektai gali turėti tiesioginės ar netiesioginės įtakos gyventojų sveikatai.
4. švietimo - siekiant pagerinti prieigą prie švietimo ir skatinti kokybiškus švietimo rezultatus. Įtraukiant bendruomenes į neformalių švietimo iniciatyvų kūrimą, užtikrinama, kad šios iniciatyvos būtų aktualios vietiniu mastu ir atitiktų bendruomenės poreikius.

Rengiant ir įgyvendinant taikomas BIVP metodus, kuris padeda pasiekti tvaraus vystymosi rezultatų ir padidinti bendruomenės atsakomybę už vystymosi iniciatyvas.

Elektrėnų mieste gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja įvairūs veiksniai: gyventojų sveikatos problemos, socialinė rizika (suaugusių šeimos narių priklausomybės ligos, socialinių įgūdžių stoka, nedalyvavimas vaikų auklėjime bei ugdyme, vaikų mokyklos nelankymas, gaunamos valstybės paramos naudojimas ne šeimos ir vaikų interesams; psichologinis, fizinis, seksualinis smurtas; motyvacijos stoka), nedarbas, finansiniai sunkumai ir kt. Šių socialinių problemų susidarymą lemia gyventojų demografinė sudėtis, savivaldybės ekonominis išsivystymas, didėjantis socialinių problemų turinčių asmenų skaičius.

Siekiant spręsti esamas Elektrėnų miesto socialinės atskirties ir ekonominės integracijos problemas, didinti socialinę įtrauktį ir vykdyti veiklas, skirtas skurdo mažinimui, į veiklas įtraukiant konkrečias tikslines grupes su kuriomis buvo suformuluoti pagrindiniai miesto gyventojų poreikiai.

Siekiant sukurti efektyvią Vietos plėtros strategiją, buvo atlikta išsami vidinės ir išorinės aplinkos analizė, nustatytos stipriosios ir silpnosios miesto pusės, taip pat esamos galimybės ir grėsmės, išskirti aiškūs ir pamatuojami tikslai. Elektrėnų miesto vietos plėtros strategija siekiama ne vien atskleisti tikslinių grupių problemas, bet ir stiprinti jos socialinius bei ekonominius pranašumus, pasinaudojant miesto gyventojų gebėjimais ir turimais vietos ištekliais.

Strategijos TIKSLAS – Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

TERITORIJA

Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros strategija bus įgyvendinama Elektrėnų mieste (žr. 2.1 pav.). Lietuvos statistikos departamento 2022 m. pradžios duomenimis, Elektrėnų mieste gyveno 11 417 gyventojų. Didžioji miesto gyventojų dalis – darbingo amžiaus asmenys (66,3 proc.). 19 proc. gyventojų sudaro pensinio amžiaus asmenys ir 14,7 proc. vaikai.

2.1 pav. Elektrėnų miesto VVG teritorija [1]

GYVENTOJAI

Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategija orientuota į šias tikslines grupes:

4.9. konkretaus uždavinio „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ tikslinė grupė:

- 1) gausios šeimos;
- 2) neįgalūs asmenys; asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, jų šeimos (globėjai, rūpintojai);
- 3) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.);
- 4) asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis;
- 5) migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms;
- 6) nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai;
- 7) nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.

4.7. konkretaus uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ tikslinė grupė:

- 1) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys;
- 2) asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų;
- 3) tautinės mažumos;
- 4) mažiau galimybių turintis jaunimas;
- 5) migrantai;
- 6) apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje dirbantys asmenys;
- 7) smurtą patiriantys asmenys;
- 8) savivaldos, verslo, NVO ir žiniasklaidos atstovai; visuomenė;
- 9) organizacijos ir asmenys, dalyvaujantys įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

"Geografinė apžvalga. Elektrėnų savivaldybė priklauso Vilniaus apskrīčiai, Elektrėnų miestas nuo Vilniaus yra nutolęs 50,4 km, o nuo Kauno - 57 km. Miesto išsidėstymas ir geografinė padėtis yra patogi vystyti verslui. (R1). Elektrėnai yra arti dviejų didžiausių Lietuvos miestų - Vilniaus ir Kauno, tai suteikia galimybę verslams greitai transportuoti produkciją. Šalia Elektrėnų yra išsidėstęs didžiausias Lietuvos automagistralinis kelias – A1 (Vilnius-Kaunas-Klaipėda) (R2), tai leidžia produkciją greitai nugabenti į uostą. Elektrėnų miestas – Elektrėnų savivaldybės centras, kuriame 2022 m. pradžioje gyveno net 48,3 proc. visų savivaldybės gyventojų. Elektrėnų miestas patenka į Elektrėnų seniūnijos ribas. Elektrėnų savivaldybės teritorija užima 50 869,74 ha, iš kurių 2 364,61 ha (arba 4,6 proc.) užima Elektrėnų miestas.

Demografinė apžvalga. 2022 m. pradžioje Elektrėnų mieste gyveno 11 417 gyventojų. 2022 m. duomenis palyginus su 2017 m. duomenimis, gyventojų skaičius mieste padidėjo 2,1 proc. (R3). Pažymėtina, jog, Elektrėnų savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 1 proc. Šalyje gyventojų skaičius sumažėjo 4,3 proc. Analizuojant Vilniaus apskrities rodiklius galima matyti, jog gyventojų skaičius 2017–2022 m. augo 1,6 proc. Tuo tarpu Kaišiadoryse 2023 m. gyveno 8 442 gyventojai, 2018 m. – 7 642 (t. y. 10,5 proc. augimas) (žr. 2 pav.).

2023 m. pradžioje Elektrėnų savivaldybėje gyveno 1 764 vaikų iki 14 metų amžiaus (arba 14,6 proc.), 8 049 darbingo amžiaus asmenys (arba 66,6 proc.) ir 2 272 pensinio amžiaus gyventojai (arba 18,8 proc.). Lyginant su 2018 m. informacija, vaikų skaičiaus dalis Elektrėnų savivaldybėje išaugo 0,2 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų dalis liko nepakitusi, pensinio amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 0,2 proc. p. (R4). Kaišiadorių rajono savivaldybėje 2023 m. gyveno 3 667 vaikų iki 14 metų amžiaus (arba 12,3 proc.), 20 276 darbingo amžiaus asmenys (arba 68,0 proc.) ir 5 904 pensinio amžiaus gyventojai (arba 19,8 proc.). (žr. 3 pav.).

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Apibendrintai galima būtų teigti, jog nepaisant sumažėjusių darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų dalių Elektrėnų savivaldybėje, rodikliai rodo, kad Elektrėnų savivaldybėje gyventojai jaunėja. Tai suponuoja, jog jaunos šeimos nori čia kurti gyvenimą. Viena tokios situacijos priežasčių gali būti susijusi su gyventojų migracija ir mažėjančiu gimstamumu. Darbingo amžiaus asmenys išvyksta į didžiuosius šalies miestus ar užsienio valstybes, o jaunimas pabaigęs studijas nebesugrįžta gyventi į Elektrėnų savivaldybę. Mažėjant darbingo amžiaus asmenų skaičiui, mažėja gimstamumas. Asmenys kuria mažesnes šeimas ir daugeliu atveju tai susiję su gaunamomis pajamomis ir įsidarbinimo galimybėmis.

Lietuvoje 2022 m. pradžioje gyveno 14,9 proc. vaikų, 65,1 proc. darbingo amžiaus gyventojų ir 20,0 proc. pensinio amžiaus gyventojų. Tarp Vilniaus apskrities savivaldybių didžiausia vaikų dalimi pasižymi Vilniaus miesto savivaldybė – 17,6 proc., didžiausią dalį darbingo amžiaus gyventojų turi Šalčininkų rajono savivaldybė – 68,5 proc., o pensinio amžiaus gyventojų daugiausiai turi Ukmergės rajono savivaldybė – 22,9 proc.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. Elektrėnų savivaldybėje natūrali gyventojų kaita buvo neigiama – 204 (2018 m. 134). 2018–2022 m. Elektrėnų savivaldybėje užregistruotų gimusių naujagimių skaičius sumažėjo 20,0 proc. (t. y. 2021 m. gimė 45 naujagimiais mažiau). 2022 m. Elektrėnų savivaldybėje mirė 383 gyventojai, palyginimui 2018 m. – 358 (t. y. 2022 m. mirė 25 gyventojais daugiau, arba 6,9 proc. augimas). Pažymėtina, jog mirtingumas išaugo dėl 2020 m. pasaulį sukausčiusios Covid-19 pandemijos. Nuo 2020 m., visose stebimose teritorijose, yra pastebimas šuolis mirusiųjų statistikoje (žr. 1 lentelę). Kaišiadorių rajono savivaldybėje 2022 m. natūrali gyventojų kaita buvo neigiama – 348, 2018 m. natūrali gyventojų kaita taip pat buvo neigiama – 194. Gimusiųjų 2022 m. buvo 192, kai 2018 m. Kaišiadorių rajono savivaldybėje gimė 233 gyventojai. 2022 m. Kaišiadorių rajono savivaldybėje mirė 540 gyventojų, o 2018 m. – 427.

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2017–2021 m. Elektrėnų savivaldybėje buvo registruota daugiau mirusių, negu gimusių. Elektrėnų savivaldybėje neigiama gyventojų kaita buvo fiksuojama visu tiriamuoju laikotarpiu (R5).

Siekiant mažinti mirtingumą Elektrėnų mieste svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas. Gyventojų mirtingumą lemia sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė, o taip pat kriminogeninė situacija, susisiekimo saugumas ir pan. Tačiau nemažiau svarbios ir teikiamos socialinės paslaugos, socialinės integracijos galimybės mieste, mažinančios socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančios galimybes gyventi sveikesnį ir saugesnį gyvenimą.

Analizuojant šalies duomenis, svarbu paminėti, jog Lietuvoje visu 2017–2021 m. laikotarpiu natūrali gyventojų kaita buvo neigiama (2021 m. – -24 416). Neigiama natūrali gyventojų kaita taip pat fiksuota ir Vilniaus apskrityje (2021 m. – -3 939). Fiksuojami registruoto gimstamumo ir mirtingumo rodikliai, o taip pat natūralios gyventojų kaitos pokyčiai leidžia daryti

išvadą, jog Elektrėnų savivaldybė turi potencialo tapti patrauklia vieta gyventi jaunoms šeimoms. Tačiau siekiant skatinti teigiamus demografinius rodiklius būtina formuoti aplinką, kurioje būtų minimalios nedarbo problemos ir kiekvienas darbingo amžiaus asmuo turėtų galimybę įsidarbinti ir užsidirbti sau ir savo šeimai būtinų pajamų pragyventi. Taip pat, jaunoms šeimoms, yra svarbios teikiamos išsilavinimo paslaugos: formalus ir neformalus išsilavinimas.

2021 m. į Elektrėnų savivaldybę atvyko 1 451 asmuo. Iš savivaldybės išvyko 1 344 asmenys. Neto migracija savivaldybėje 2021 m. buvo teigiama ir siekė 107. 2021 m. rodiklius, palyginus su 2017 m. rodikliais, galima matyti, jog savivaldybėje augo atvykusiųjų ir mažėjo išvykusiųjų gyventojų skaičius. Lyginant su 2017 m., atvykusiųjų skaičius Elektrėnų savivaldybėje išaugo 27 asmenimis, tuo tarpu išvykusiųjų skaičius sumažėjo 288 asmenimis (t. y. 2,4 proc. augimas ir 26,7 proc. mažėjimas) (R6). Pažymėtina, jog šalyje neigiama neto migracija buvo 2017-2018 m., o nuo 2019 m. neto migracija buvo teigiama. Vilniaus apskrityje ir Elektrėnų savivaldybėje, visu tiriamuoju laikotarpiu, neto migracija buvo teigiama. Nagrinėjant šalies rodiklius, svarbu paminėti, jog į Lietuvą daugiau žmonių atvyksta nei išvyksta. Neigiama neto migracija buvo fiksuojama pirmaisiais – 2018 m. Nuo 2019 m. į šalį atvyksta daugiau žmonių nei išvyksta. Teigiamas migracijos neto Lietuvoje 2022 m. siekė – 74 003. Vilniaus apskrityje situacija yra panaši, t. y. į apskritį atvyksta daugiau gyventojų nei iš jos išvyksta. Migracijos saldo apskrityje 2022 m. siekė 34 511. Elektrėnų savivaldybėje neto migracija buvo teigiama visu laikotarpiu: 2022 m. – 899, o Kaišiadorių r. sav. migracija 2022 m. buvo teigiama – 983.

Elektrėnų savivaldybės fiksuojami migracijos rodikliai rodo teigiamas tendencijas ir leidžia teigti, kad žmonės noriai sugrįžta į Elektrėnų savivaldybę. Tačiau siekiant ilgalaikio laikotarpio rezultatų – darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų skaičiaus augimo, būtina spręsti ekonomines miesto problemas, t. y. skatinti darbo vietų kūrimąsi, didinti žmonių įsidarbinimo galimybes ir socialinę gerovę (žr. 2 lentelę).

Socialinės situacijos apžvalga

Socialinės situacijos apžvalga. Elektrėnų savivaldybėje didžioji dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėstę Elektrėnų mieste. Tai reiškia, jog Elektrėnų miesto gyventojams, dėl socialinių paslaugų įstaigų geografinio išsidėstymo, paslaugos yra gerai prieinamos. Dėl gero socialinių paslaugų prieinamumo, socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius Elektrėnų savivaldybėje sumažėjo. 2017 m. savivaldybėje buvo – 150 socialinę riziką patiriančių šeimų, o 2021 m. – 129. Pažymėtina, jog nors socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius mažėjo, tačiau vaikų augančių tokiose šeimose kiekis augo: 2017 m. – 244, 2021 m. – 251 (R7).

Didėjantis socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius rodo, jog Elektrėnų savivaldybėje vis dar egzistuoja nemažai socialinių problemų. Viena iš pagrindinių problemų yra socialinių įgūdžių stoka, priklausomybės, smurtas šeimoje, įvairios negalios. Norint naikinti šias problemas yra būtina gerinti socialiai pažeidžiamų asmenų bendravimo, darbo, gyvenimui reikalingų įgūdžių stiprinimą bei suteikti darbui reikalingus įgūdžius (profesinį mokymą).

Zmonių gyvenimo gerovę parodo socialinės pašalpos gavėjų skaičius, kadangi socialinė pašalpa mokama tik nepasiturintiems asmenims. 2021 m. Elektrėnų savivaldybėje socialines pašalpas gavo 945 asmenys (3,9 proc. bendro gyventojų skaičiaus). Šiems asmenims iš viso buvo išmokėta 669 tūkst. Eur socialinių pašalpų, o vienam gyventojui teko 27,78 Eur. Lyginant su 2018 m., socialines pašalpas gaunančių šeimų skaičius seniūnijoje sumažėjo 42,5 proc., išlaidos vienam gyventojui padidėjo 85,2 proc., o socialinių pašalpų gavėjų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus padidėjo 1,1 proc. p. 2021 m. Lietuvoje socialinę pašalpą gavo 66 600 pašalpos gavėjų. Tai sudarė 2,4 proc. visų Lietuvos gyventojų, tai yra mažesnė dalis nei Elektrėnų savivaldybėje. Vienam Lietuvos gyventojui tenka 30,98 Eur socialinėms pašalpoms, tai yra didesnė pinigų suma nei Elektrėnų savivaldybėje.

Vienas iš kertinių aspektų didinantis globojamų asmenų įtrauktį bei visuomenės priėmimą yra perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija sudarė veiksmų planą. Šiame plane yra aprašytos teikiamos socialinės paslaugos bei kuri dalis paslaugų gavėjų yra finansuojami savivaldybės. Didžioji dalis bendrųjų socialinių paslaugų gavėjų vietų yra finansuojamos savivaldybės, išskyrus sociokultūrinės paslaugas (iš 54 paslaugos gavėjų, 90 proc. buvo finansuojami savivaldybės). Socialinės priežiūros paslaugos yra mažiau finansuojamos savivaldybės: tik 40 proc., socialinių įgūdžių ugdymo palaikymo ir (ar) atkūrimo paslaugos, gavėjų buvo finansuojami savivaldybės; tik 30 proc., vaikų dienos socialinės priežiūros, paslaugos gavėjų Elektrėnų socialinių paslaugų centre yra finansuojami, o Elektrėnų šeimos namuose – 70 proc. vietų yra finansuojamos. Visi socialinės globos paslaugų gavėjai yra finansuojami.

Savivaldybėje paslaugų poreikis neįgaliesiems turintiems intelekto ir psichikos negalią pasiskirstė apylygiai: didžiausias poreikis apgyvendinimo paslaugoms (49 asmenys: 27 asmenims poreikis apsaugotam būstui, 10-socialinės globos namams, 12 – savarankiško gyvenimo arba grupinio gyvenimo namų poreikis), todėl tikslinga jas plėsti – kurti apsaugotus būstus (13 butų, skaičiuojant kai bute gyvena ne daugiau dviejų asmenų). Antroje vietoje – užimtumo paslaugų poreikis (43 asmenys), todėl savivaldybėje turimas dienos užimtumo paslaugas taip pat tikslinga išplėsti: rekonstruojant esamą infrastruktūrą įkurti darbinio užimtumo centrą (sriubos valgyklą). Tokios infrastruktūros savivaldybėje nėra. Šioje valgykloje galėtų dirbti intelekto ir psichikos negalią turintys, kuriems reikalingas dienos užimtumas. Laikino atokvėpio paslauga savivaldybėje teikiama, tačiau pasinaudoti šia paslauga nebuvo norinčių, poreikis 30 asmenų įvertintas su ateities perspektyva.

Elektrėnų savivaldybėje Higienos instituto duomenimis yra 189 asmenys, kuriems nustatyta F20-29, F70-89 diagnozės, iš jų 73 – į savivaldybę kreipėsi vienos ar kitokios pagalbos, ar paslaugų, 52 asmenys, kuriems nustatytas neveiknumas, gyvena

globėjų šeimose. Tikslinga pagalbos paslauga asmenims, kurie prižiūri ar globoja neveiksnius ar ribotai veiksnus, ar jų šeimoje gyvenančius asmenis, kuriems nustatyta intelekto ar psichikos negalia – Pagalba asmenims, globojantiems (prižiūrintiems) suaugusių neįgalų asmenį, kurią kiekvienoje savivaldybėje organizuoja paslaugos koordinatorius (NVO). Tai leistų efektyviau spręsti III sk. 1 d. įvardintas problemas: informacijos apie paslaugas trūkumą, hiperglobą. Minėtos paslaugos sudėtis: informavimas, konsultavimas, atstovavimas, tarpininkavimas, pavežėjimo paslauga savitarpio pagalbos grupės, psichosocialinės, sociokultūrinės paslaugos ir kt. Savivaldybių koordinatoriai bendradarbiauja tarpusavyje keisdami informaciją, gerą patirtimi ir kt. Asmeniui, kuris globoja, neveiksnų ar ribotai veiksnų, ar kurio šeimoje gyvena intelekto ir/ar psichikos negalią turintis, pradėjus teikti Pagalbos asmenims, globojantiems (prižiūrintiems) suaugusių neįgalų asmenį paslaugą, minėtų problemų mastas sumažėtų. Šeimai priskirtas koordinatorius suteiktų reikiamą informaciją ir kt. Kitas problemas, pav. hipergloba galima spręsti savitarpio pagalbos grupėmis, kurios galėtų būtų paslaugos Pagalba asmenims, globojantiems (prižiūrintiems) suaugusių neįgalų asmenį sudedamoji dalis.

Ekonominė apžvalga. Svarbiausia įmone Elektrėnų mieste, kurioje dirba 924 elektrėniečių galima laikyti UAB „Finėjas“. Tai yra 1994 metais įkurta privataus kapitalo įmone, gabenantis krovinius tarptautiniais maršrutais ir teikianti kompleksinės logistikos paslaugas.

Elektrėnų savivaldybėje, kaip ir šalyje, dominuoja smulkusis ir vidutinis verslas (toliau – SVV), kuris yra vienas svarbiausių šalies ekonomikos augimo veiksnių. SVV Lietuvoje dirba didžioji dalis gyventojų. SVV reikšmingai veikia vietos ekonominę būklę, skatina inovacijas, tačiau kartu yra itin jautrus aplinkos pokyčiams. 2022 m. SVV įmonės Elektrėnų savivaldybėje sudarė 78,5 proc. visų veikiančių įmonių.

Dauguma Elektrėnų savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų yra labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų), jos sudaro 63,1 proc. visų Elektrėnų savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų (2022 m. pradžios duomenimis). Mažų įmonių (nuo 10 iki 49 darbuotojų) savivaldybėje yra 11,2 proc., vidutinių įmonių (nuo 50 iki 249 darbuotojų) – 4,3 proc.

Pagal 2021-2027 m. Elektrėnų savivaldybės strateginį plėtros planą, verslo situaciją savivaldybėje apibūdina veikiančių ūkio subjektų skaičius, jų pasiskirstymas pagal įmonių dydį, ekonominės veiklos rūšis ir kt. 2022 m. pradžioje Elektrėnų savivaldybėje veikė 563 ūkio subjektai. Tai sudarė 0,5 proc. visų šalyje veikiančių ūkio subjektų. Tiriamuoju laikotarpiu, veikiančių ūkio subjektų skaičius augo beveik dvigubai greičiau nei kitose teritorijose. Elektrėnų savivaldybėje, kaip ir šalyje, 2022 m. daugiausiai veikiančių ūkio subjektų pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK) buvo sukonzentruota didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto ir motociklų remonto veiklose.

Elektrėnų savivaldybėje, kaip ir šalyje, dominuoja smulkusis ir vidutinis verslas, kuris yra vienas svarbiausių šalies ekonomikos augimo veiksnių. SVV Lietuvoje dirba didžioji dalis gyventojų. SVV reikšmingai veikia vietos ekonominę būklę, skatina inovacijas, tačiau kartu yra itin jautrus aplinkos pokyčiams. 2022 m. SVV įmonės Elektrėnų savivaldybėje sudarė 98,8 proc. (šalyje – 99,5 proc.) visų veikiančių įmonių.

Dauguma Elektrėnų savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų yra labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų), jos sudaro 76,7 proc. visų Elektrėnų savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų (2022 m. pradžios duomenimis). Mažų įmonių (nuo 10 iki 49 darbuotojų) savivaldybėje yra 15,3 proc., vidutinių įmonių (nuo 50 iki 249 darbuotojų) – 6,8 proc. ir šešios stambios įmonės, kuriose dirba daugiau kaip 250 darbuotojų (1,2 proc.).

Stambiausios ir žinomiausios Elektrėnų savivaldybės įmonės:

- UAB “Finėjas” – 1994 metais įsteigta privataus kapitalo įmonė, gabenanti krovinius tarptautiniais maršrutais ir teikianti kompleksines logistikos paslaugas (2023 m. birželio mėn. pabaigoje įmonėje dirbo 970 darbuotojų);

- UAB “G4S Lietuva” – viena didžiausių Lietuvos apsaugos įmonių – visoje šalyje rūpinasi įmonių bei namų apsauga jau daugiau nei 25 metus (2023 m. birželio mėn. pabaigoje įmonėje dirbo 914 darbuotojų).

Didžioji dalis Elektrėnų miesto verslo objektų yra susitelkę centrinėje miesto dalyje, kur pritraukiama daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų. Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui. Siekiant išlaikyti esamas verslo pozicijas bei jas sustiprinti, tikslinga kompleksiskai investuoti į patrauklios aplinkos verslui kūrimą.

Skaičiuojama, kad 2022 m. pradžioje Elektrėnų savivaldybėje buvo įregistruoti 1 182,1, Vilniaus apskrityje – 45 985,9, o šalyje – 157 344,2 bedarbių. Atitinkamai darbingo amžiaus asmenų, Elektrėnų savivaldybėje, buvo 15 594, Vilniaus apskrityje – 537 393, o šalyje – 1 826 705. Sparčiausiai, iš visų nagrinėtų teritorijų, augantis registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) suponuoja apie savivaldybėje esančias įdarbinimo ir kvalifikuotų darbuotojų problemas.

Norėdama padidinti užimtumą, Elektrėnų savivaldybė, parengė užimtumo didinimo programą. Programos parengimą lėmė poreikis mažinti ilgalaikį nedarbą ir skurdą. Su sunkumais darbo rinkoje susiduria žemą išsilavinimą turintys asmenys, kuriems sunku vietinėje darbo rinkoje rasti turimą kompetenciją atitinkantį darbą. Ypač sudėtinga į darbo rinką integruoti skurdo ir socialinės atskirties riziką patiriančius asmenis, nes jie ilgą laiką būna ekonomiškai neaktyvūs, praradę darbinis įgūdžius, kvalifikaciją ar socialinius gebėjimus arba jų neturintys. Dėl ilgalaikio nedarbo bedarbiai praranda motyvą

dirbti, tampa socialiai atskirtais nuolatniais socialinės paramos gavėjais. Poreikis skatinti ilgalaikius bedarbius aktyviai prisidėti prie bendruomenės gerovės kūrimo ir didinti jų darbinę motyvaciją.

Programą rengia Elektrėnų savivaldybės administracija konsultuodamasi ir bendradarbiaudama su Užimtumo tarnyba, socialiniais partneriais, vietos bendruomenių atstovais, atstovaujančiais darbo ieškančių asmenų grupių interesams.

Programos priemonės: darbinimas laikino pobūdžio darbams; užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugos nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims.

Įdarbinimo priemonės dalyvių laikino darbo trukmė – iki 6 mėnesių, vidutinė įdarbinimo trukmė 1 asmeniui – 4 mėnesiai su galimybe sutartį pratęsti. Dalyvavimo Įdarbinimo priemonėje trukmė skaičiuojama nuo darbo ieškančio asmens darbo sutartyje nurodytos pirmos darbo dienos iki jo atleidimo iš darbo dienos. Ieškančius darbo asmenis dalyvauti Įdarbinimo priemonėje siunčia Užimtumo tarnybos Vilniaus klientų aptarnavimo departamento Trakų skyrius.

Įdarbinimo priemonėje galės dalyvauti ieškantys darbo asmenys, įvardyti Užimtumo įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje.

Prioritetas teikiamas ilgalaikiams, vyresnio amžiaus ir ne kvalifikuotiems bedarbiams. Darbdavių, pageidaujančių dalyvauti

Įdarbinimo priemonėje, atranką vykdo Elektrėnų savivaldybės nuolat veikianti Programos darbų įgyvendinimo ir darbdavių atrankos komisija. Darbdaviai, vykdančys veiklą Elektrėnų savivaldybės teritorijoje ir pageidaujantys organizuoti darbus, pateikia pasiūlymus Elektrėnų savivaldybės administracijos direktoriui.

Įdarbinimo priemonę įgyvendina Elektrėnų savivaldybės įstaigos, įmonės ir organizacijos. Atsakingas vykdytojas Elektrėnų savivaldybės administracijos Finansų ir strateginio planavimo skyrius. Priemonės įgyvendinimą koordinuojantis asmuo – Elektrėnų savivaldybės administracijos Finansų ir strateginio planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas (toliau – priemonės koordinatorius).

Elektrėnų miesto geografinė–strateginė padėtis, kultūriniai ir gamtiniai išteklių sudaro prielaidas plėtoti turizmą ir su turizmo susijusias veiklas, tokias kaip aptarnavimas, paslaugos, apgyvendinimas ir pan. Elektrėnuose įrengtas pavyzdinis dviračių takas, juosiantis miestą. Elektrėnų marios – trečias pagal dydį Lietuvoje dirbtinis ežeras. Čia populiarūs įvairios sporto šakos ir pramogos. 2020–2021 m. Elektrėnų savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų turistų skaičius išaugo 62,5 proc. Toks didelis išaugimas galimai atsirado dėl Covid-19 pandemijos ribojimų sumažinimo. Apgyvendintų turistų skaičiaus augimas, viršijo šalies (augo 16,0 proc.) ir Vilniaus apskrities (augo 33,6 proc.) rodiklius (R8).

Elektrėnų mieste kultūros paslaugas teikia 1 kultūros centras, veikia 1 maldos namai – Švč. Mergelės Marijos, kankinių

karalienės bažnyčia, pastatyta 1996 m. Švietimo paslaugas Elektrėnuose teikia 6 švietimo įstaigos, 1 sporto centras bei 1

miesto mokykla. Išsistę vis dar susiduriama su nepatenkinama sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros būklės bei šios infrastruktūros trūkumo problemomis.

Didžioji dalis Elektrėnų savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų yra įsikūrusios Elektrėnų mieste. Galima teigti, kad Elektrėnų mieste sveikatos priežiūros ir socialinių įstaigų tinklas yra išvystytas pakankamai bei užtikrina šių paslaugų prieinamumą. Toliau svarbu investuoti į šių paslaugų kokybės didinimą (R9). Pažymėtina, jog Elektrėnų savivaldybė pasižymi stipriomis bendruomenėmis ir iniciatyviais gyventojais, kurie organizuoja sporto, rankdarbių užsiėmimus bei kitokias veiklas vaikams ir suaugusiems rajono ir Elektrėnų miesto gyventojams. (R10).

Prie reprezentacinių ir rekreacinių objektų priskiriamas miesto parkas, esantis miesto šiaurės vakarinėje dalyje. Siekiant parką pritaikyti gyventojų ir svečių poreikiams, atnaujintos ir įrengtos stovyklavietės, skirtos rekreacijai, poilsiui, sportui bei sveikatingumo ugdymui.

Elektrėnuose trūksta miesto aikštės, kurioje galėtų vykti masiniai renginiai, šventės. Pažymėtina, jog Vievyje tokia aikštė yra – Bažnyčios g. 16, Vievis. Panašūs renginiai šiuo metu vyksta aikštėje prie Elektrėnų savivaldybės administracijos pastato, esančio adresu Rungos g. 5 (žr. 4 pav.).

Dekoratyvinis skulptūrinis paminklas „Himnas darbui“ (skulptorius J.K. Patamsis, pastatytas 1975 m.) – objektas, kurį pirmąjį pamato atvažiuojantys į Elektrėnus. Šis Elektrėnų simbolis nuo jo pastatymo nebuvo restauruotas, taip pat išsikraipė jį supančių želdynų apsauginiai borteliai. Siekiant padidinti miesto patrauklumą, reikėtų atnaujinti šį paminklą, jį supančius želdinius bei įrengti naujus apsauginius bortelius.

Keliai su patobulinta danga Elektrėnų savivaldybėje sudaro apie 52,5 proc. visų savivaldybės kelių su danga. Vilniaus apskrityje – 44,7 proc., šalyje – 38,1 proc. Gauti duomenys leidžia daryti išvadą, kad gatvių būklė Elektrėnų savivaldybėje yra geresnė nei Vilniaus apskrityje bei šalyje. Elektrėnų savivaldybėje yra planuojama plėsti dviračių – pėsčiųjų takus.“

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Dauguma socialines paslaugas teikiančių įmonių ir organizacijų yra susitelkusios Elektrėnų miesto teritorijoje	1.	Didėjantis socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičius
2.	Augantis gyventojų skaičius Elektrėnų mieste	2.	Auganti socialinių pašalpų gavėjų dalis, nuo bendro
3.	Didėjanti vaikų iki 14 metų dalis Elektrėnų savivaldybėje suponuoja, jog čia pasilieka daugiau šeimų	3.	Inovatyvių, šiuolaikinių sprendimų trūkumas teikiant viešąsias paslaugas, gerinant viešąją infrastruktūrą
4.	Stiprios Elektrėnų mieste veikiančios nevyriausybinės organizacijos		
5.	Auganti smulkaus ir vidutinio verslo dalis tarp Elektrėnuose esančių įmonių		
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Savanorių, NVO, bendruomenių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą	1.	Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas skatins socialinės atskirties didėjimą ateityje
2.	Skatinti socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų, marginalių gyvenamųjų bendruomenių ir neįgalųjų socialinę integraciją bei užimtumą.	2.	Blogėjanti gyventojų fizinė ir psichinė sveikata dėl patiriamo streso, mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių ir kitų priežasčių
3.	Skatinti nedirbančių, nestudijuojančių, nesimokančių ir neaktyvių darbingo amžiaus gyventojų mokymus bei integraciją į darbo rinką	3.	Ekstremalių situacijų, pandemijų neigiama įtaka socialinės paramos sektoriui (darbo netekę asmenys, didesnis socialinių išmokų poreikis)

4.	Galimybė gauti reikiamas ir įvairiapuses socialines paslaugas kuo arčiau savo gyvenamosios vietos ar namuose		
----	--	--	--

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą

Tikslo pagrindimas: Gyvenimo kokybės gerinimas yra svarbus tikslas, kurio siekiame visuomenei teikdami socialines integracijos paslaugas ir plėtodami bei modernizuodami socialinę infrastruktūrą. Šios priemonės padeda užtikrinti, kad visi žmonės turėtų lygias galimybes dalyvauti visuomenėje, gauti prieigą prie svarbių paslaugų ir dalyvauti veikloje, kuri prisideda prie jų gerovės.

Atlikus Elektrėnų miesto gyventojų poreikių analizę buvo nustatyti pagrindiniai **trys poreikiai:**

- Didinti švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos priežiūros ir kt. paslaugų įvairovę bei modernizuoti esamą infrastruktūrą;
- Kurti jaunimo, senyvo amžiaus žmonių ir socialiai pažeidžiamų grupių užimtumą skatinančią aplinką;
- Gerinti socialiai pažeidžiamų grupių įsiveiklinimo sąlygas.

Socialinės integracijos paslaugos yra skirtos skirtingų socialinių grupių žmonėms, kurie dėl įvairių priežasčių yra pažeidžiami arba atskirti nuo pagrindinių socialinių procesų. Tai yra skirta žmonėms su negalia, senyvo amžiaus žmonėms, bedarbiams, benamių šeimoms ar migrantams. Šios paslaugos siekia užtikrinti šiems žmonėms prieigą prie sveikatos priežiūros, švietimo, socialinės paramos, darbo rinkos ir kitų svarbių paslaugų.

Be to, socialinė infrastruktūra yra būtina norint užtikrinti socialinę integraciją ir pagerinti gyvenimo kokybę. Tai apima įvairias viešąsias paslaugas ir infrastruktūrą, kurios yra prieinamos visuomenei. Pavyzdžiui, tai gali būti sveikatos priežiūros įstaigos, mokyklos, bibliotekos, kultūros centrai, sporto aikštelės ir kitos vietos, kuriose žmonės gali susitikti, dalyvauti veikloje ir plėsti savo įgūdžius. Modernizavimas ir plėtra šioje srityje apima infrastruktūros atnaujinimą, paslaugų prieinamumo gerinimą, technologijų diegimą ir kitas inovacijas.

Siekiant gerinti gyvenimo kokybę per socialinės integracijos paslaugas ir socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą, bus atsižvelgiama į šias sritis:

Prieinamumas: Užtikrinti, kad visi žmonės, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, finansinės padėties arba negalios, turėtų prieigą prie svarbių socialinių paslaugų.

Partnerystė: Bendradarbiavimas tarp viešojo sektoriaus, nevyriausybinių organizacijų ir verslo sektoriaus yra svarbus siekiant veiksmingai teikti socialines paslaugas ir plėtoti infrastruktūrą.

Sąveikos skatinimas: Skatinti bendrą veiklą ir sąveiką tarp skirtingų socialinių grupių žmonių, siekiant pašalinti socialinę atskirtį ir skatinti bendruomenių integraciją.

Mokymas ir įgūdžių plėtra: Suteikti žmonėms galimybę įgyti naujų įgūdžių ir žinių, kad jie galėtų dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenėje.

Žmonių įgalinimas: Suteikti žmonėms įgaliojimą ir galimybes tapti savarankiškais, dalyvauti sprendimų priėmimo ir turėti įtakos jiems svarbiems klausimams.

Šie veiksmai padės skatinti socialinę integraciją ir pagerins gyvenimo kokybę Elektrėnų mieste, užtikrindami, kad visi žmonės galėtų dalyvauti ir prisidėti prie visuomenės.

VPS tikslas visiškai atitinka Elektrėnų miesto vystymosi poreikius ir galimybes, taip pat tikslas visiškai atitinka parengtą SSGG analizę. Tikslas siekia stiprinti elektrėnų miesto silpnas bei plėtoti turimas stiprybes.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA

Tikslas: Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą. Tai svarbūs procesai, kurie siekia užtikrinti visuomenės narių gerovę. Šie procesai gali būti pasiekiami keliais būdais: per socialinės integracijos paslaugas, socialinės infrastruktūros plėtojimą, bendruomeninių organizacijų ir veiklos skatinimą, lygių galimybių užtikrinimą, sveikatos ir socialinės paramos plėtojimą.

Ši alternatyva geresnė, kadangi siekiant gerinti gyvenimo kokybę per socialines paslaugas ir infrastruktūrą bus pasiekiamas didesnis Elektrėnų miesto gyventojų. Šis tikslas orientuotas į platesnę visuomenės dalį.

TIKSLO 2 ALTERNATYVA

Tikslas: Gyvenimo kokybės gerinimas per švietimo sistemą ir įvairias švietimo iniciatyvas.

Gyvenimo kokybės gerinimas per švietimo sistemą gali būti palaikomas keliais būdais: kokybišką ankstyvaąjį ugdymą, kvalifikuotų specialistų prieinamumą, mokymąsi visą gyvenimą, švietimo lygių galimybių užtikrinimą, karjeros orientavimą per profesinės parengties paslaugas

Ši alternatyva blogesnė, kadangi orientuota tik į švietimo sritį. Ne visiems gyventojams aktualu švietimas. Geresnė, kadangi įgyvendinat šį tikslą būtų investuojama į ateities kartas ir jų geresnę gyvenimo kokybę.

Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023)	Siekiami reikšmė (2027)

1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis / proc	0	40
2.	I vietos plėtros strategijos veiksmų įgyvendinimą įtrauktų asmenų skaičius, žm	0	360
3.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos / skaičius	0	2

1.1 UŽDAVINYS – Plėtoti ir modernizuoti socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūrą socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems asmenims ar socialiai atskirtiems asmenims.	
<p>Vietos plėtros strategija siekiame kurti ir plėtoti socialinio verslo iniciatyvas, tiek pačio verslo kūrimo ir vystymo, tiek remiant įvairias veiklos iniciatyvas, kurios skatina socialinį verslumą, ugdo įgūdžius ir motyvuoja imtis tokio verslo.</p> <p>Formuojant uždavinį buvo atsižvelgiama į SSGG analizės teiginius:</p> <p>Silpnybės: Inovatyvių, šiuolaikinių sprendimų trūkumas teikiant viešąsias paslaugas, gerinant viešąją infrastruktūrą; Auganti socialinių pašalų gavėjų dalis, nuo bendro gyventojų skaičiaus; Didėjantis socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičius;</p> <p>Stiprybės: Dauguma socialines paslaugas teikiančių įmonių ir organizacijų yra susitelkusios Elektrėnų miesto teritorijoje; Stiprios Elektrėnų mieste veikiančios nevyriausybines organizacijos; Augantis gyventojų skaičius Elektrėnų mieste; Auganti smulkus ir vidutinio verslo dalis tarp Elektrėnuose esančių įmonių.</p> <p>Šiuo uždaviniu siekiame spręsti problemas:</p> <p>Socialinių paslaugų prieinamumo problemos: Moderni socialinių paslaugų infrastruktūra užtikrins didesnę prieinamumą ir pasiekiamumą socialinę riziką patiriantiems, pažeidžiamiems ar atskirtiems asmenims. Tai gali apimti geriau pritaikytus ir pasiekiamus socialinius centrus, bendruomenės patalpas bei mobiliąsias paslaugas, kurios sieks pasiekti tuos, kurie patiria socialinę atskirtį. Taip pat modernizuota infrastruktūra ir paslaugos labiau atitiks skirtingų socialinių grupių poreikius. Plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą, taip pat bus pagerinta paslaugų teikimo kokybė ir profesionalumas bei skatinas bendruomenės įsitraukimą, sąveiką su kitomis institucijomis ir sektoriais, tokiais kaip švietimas, sveikatos apsauga, darbo rinka ir viešasis sektorius.</p> <p>Visumoj plėtojama ir modernizuojama socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūra socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems ar socialiai atskirtiems asmenims yra svarbus žingsnis siekiant užtikrinti socialinį teisingumą, lygybę ir gerovę visuomenei. Tai padeda sumažinti socialinę atskirtį ir užtikrinti, kad visi asmenys turėtų prieigą prie būtinų paslaugų ir galimybių.</p> <p>Atsižvelgiant į esamą Elektrėnų miesto situaciją bei gautas projektines idėjas planuojama plėtoti/modernizuoti dviejų socialinių paslaugų infrastruktūrą, pritaikant jas visuomenės poreikiams.</p>	

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023)	2024	2025	2026	2027	2028	Siekiami reikšmė
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai / skaičius	0	1	2				3
2.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios) / įmonės	0	1	2				3
3.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0	1	2				3

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
<p>Uždavinys: Plėtoti ir modernizuoti socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūrą socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems asmenims ar socialiai atskirtiems asmenims.</p> <p>Geresnė: Plečiant ir diversifikuojant viešojo sektoriaus teikiamas socialines paslaugas užtikrinamas socialinių paslaugų prieinamumas visuomenei, skatinama socialinė įtrauktis, plečiamas švietimas bei įgūdžiai. Taip pat visuomenei teikiamos naudos dalis didesnė.</p> <p>Blogesnė: viešasis sektorius turi mažiau lėšų investuoti į infrastruktūros modernizavimą.</p>	<p>Uždavinys: Plėtoti socialines įmones ir partnerystę su privačiu sektoriumi.</p> <p>Geresnė: Stiprinant bendradarbiavimą su socialinėmis įmonėmis arba privačiu sektoriumi, galima sukurti alternatyvias paslaugų teikimo formas. Šios organizacijos dažnai turi inovatyvių idėjų ir verslo modelių, kurie gali būti pritaikomi socialinės rizikos patiriančių asmenų poreikiams.</p> <p>Blogesnė: Plėtojant privatų sektorių gyventojai gauna mažesnę naudą, be to atsiranda rizika, kad neatsiras privataus sektoriaus atstovų kurie plėtotų socialinį verslą, siekdami naudoti visuomenei</p>

1.2 UŽDAVINYS – Taikyti ir įgyvendinti integruotas priemones (susijusias su socialine ir ekonomine integracija) ir paslaugas, skatinant socialinį aktyvumą, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius

Formuojant uždavinį buvo atsižvelgiama į visus numatytus SSGG analizės teiginius:

Silpnybės: Inovatyvių, šiuolaikinių sprendimų trūkumas teikiant viešąsias paslaugas, gerinant viešąją infrastruktūrą; Auganti socialinių pašalų gavėjų dalis, nuo bendro gyventojų skaičiaus; Didėjantis socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičius;

Stiprybės: Dauguma socialines paslaugas teikiančių įmonių ir organizacijų yra susitelkusios Elektrėnų miesto teritorijoje; Stiprios Elektrėnų mieste veikiančios nevyriausybines organizacijos; Augantis gyventojų skaičius Elektrėnų mieste; Auganti smulkaus ir vidutinio verslo dalis tarp Elektrėnuose esančių įmonių.

Šiuo uždaviniu siekiame spręsti problemas:

Taikant ir įgyvendinant integruotas priemones ir paslaugas, susijusias su socialine ir ekonomine integracija bei skatinant socialinį aktyvumą, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius, galima spręsti daug esamų problemų bei pasiekti daug teigiamų rezultatų:

Socialinės integracijos skatinimo problema:

Integruotos priemonės ir paslaugos padės skatinti socialinę integraciją, sumažinti socialinę atskirtį ir užtikrinti lygybę. Tokios priemonės apims programų, kurios skatina bendravimą ir sąveiką tarp skirtingų socialinių grupių, kurios gali skatinti supratimą ir toleranciją bei sudaryti vienodas sąlygas visiems dalyvauti visuomenės gyvenime.

Ekonomikos plėtros ir tvarumo problema:

Integruotos priemonės ir paslaugos prisidės prie ekonomikos plėtros ir tvarumo. Skatinant socialinį aktyvumą ir suteikiant galimybes įvairioms socialinėms grupėms dalyvauti darbo rinkoje arba verslo veikloje, galima padidinti ekonominį potencialą ir kurti tvarias ekonomikos sistemas.

Socialinės inovacijos ir partnerystės problemos:

Integruotos priemonės ir paslaugos skatins socialinę inovaciją ir partnerystes tarp viešojo, privačiojo ir nevyriausybinių sektorių. Bendradarbiavimas ir partnerystės suteiks daugiau išteklių, idėjų ir galimybių kurti efektyvesnes ir novatoriškesnes paslaugas, kurios geriau atitiktų skirtingų socialinių grupių poreikius.

Integruotos priemonės ir paslaugos bus pritaikytos atsižvelgiant į įvairių socialinių grupių individualius poreikius. Tai apima tinkamą paramą ir pagalbą žmonėms su negalia, mažumų grupėms, senyvo amžiaus žmonėms ir kitoms pažeidžiamoms grupėms. Individualizuota ir pritaikyta parama pagerins jų gyvenimo kokybę ir įtrauks juos į visuomenės gyvenimą.

Siekiant įgyvendinti integruotas priemones ir paslaugas planuojama sukurti/ patobulinti/ atnaujinti dvylikos paslaugų teikėjų materialinę bei intelektualinę bazę.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023)	2024	2025	2026	2027	2028	Siekiamą reikšmę
1.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	4	4	4			12

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
<p>Uždavinys: Taikyti ir įgyvendinti integruotas priemones (susijusias su socialine ir ekonomine integracija) ir paslaugas, skatinant socialinį aktyvumą, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius.</p> <p>Geresnė: Integruotos priemonės orientuojasi į ilgalaikį ir tvarų socialinės ir ekonominės integracijos rezultatų pasiekimą, taip pat padeda skatinti socialinę ir ekonominę integraciją socialiai pažeidžiamoms asmenims ar socialiai atskirtiems grupėms.</p> <p>Blogesnė: Integruotų priemonių taikymas reikalauja didesnių resursų ir išteklių, dėl šios priežasties reikalingas didesnis finansavimas.</p>	<p>Uždavinys: Socialinių įmonių ir užimtumo iniciatyvų kūrimas.</p> <p>Geresnė: Socialinės įmonės ir užimtumo iniciatyvos yra skirtos ne tik pelnui, bet ir socialinei naudai. Jos siekia spręsti socialines problemas ir padėti socialiai pažeidžiamiems asmenims arba atskirtoms grupėms.</p> <p>Blogesnė: Dauguma socialinių įmonių turi socialines misijas, tačiau jų pelningumas (tuo pačiu gali būti ir nauda visuomenei) yra ribotas, taip pat ši alternatyva yra orientuota į mažesnę visuomenės dalį ir skirta daugiau asmenims ieškantiems darbo. Alternatyva orientuojasi daugiau į ekonominę naudą ne į socialinį poveikį.</p>

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIĄ STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Miesto situacijos ir gyventojų poreikių analizė – vienas iš svarbiausių vietos plėtros strategijos rengimo etapų, todėl, siekdama išsiaiškinti vietos gyventojų požiūrį į miesto situaciją, sužinoti pagrindines problemas bei lūkesčius, miesto VVG daug dėmesio skyrė miesto gyventojų ir organizacijų poreikiams iširti.

Miesto gyventojų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina miesto gyventojus, bet ir įtraukiant tikslinių grupių žmones, padeda priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis vietos plėtros strategijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai, kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti vietos gyventojai ir organizacijos, didele dalimi nulemia vietos plėtros strategijos įgyvendinimo sėkmę.

Elektrėnų miesto VVG stengėsi surinkti kuo daugiau ir platesnės informacijos apie miesto žmonių poreikius, identifikuoti tikslinių gyventojų grupių problemas. Tuo pačiu buvo siekiama, kad surinkta informacija galėtų atspindėti vietos plėtros strategijos tikslinės gyventojų grupės nuomones. Tuo tikslu 2023 m. sausio 25 d. Elektrėnų miesto VVG surengė informacinį renginį- diskusiją. Kurio metu buvo aptarta vietos veiklos grupės veikla, bei pristatytas naujasis 2021-2027 metų finansavimo periodas.

Rengiant vietos plėtros strategiją, buvo vykdomi įvairūs informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo metodai:

- 1.konsultaciniai-informaciniai renginiai;
- 2.tikslinių grupių idėjų anketa;
- 3.Elektrėnų savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų apklausa;
- 4.viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė;
- 5.„Focus“ grupių organizavimas;
- 6.Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos darbo grupės (Elektrėnų miesto VVG valdybos) susirinkimai;
- 7.galimų Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos uždavinių bei veiksmų pristatymo renginiai;
- 8.strategijos pristatymas visuomenei, viešas aptarimas.

Elektrėnų miesto situacijos analizė ir gyventojų poreikių tyrimas buvo atliekamas kompleksiskai ir nuosekliai, vykdamas šiais etapais:

1. Viešinimas. Informacija apie bendruomenių inicijuojamą vietos plėtrą miestuose ir apie 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos galimybes rengti ir įgyvendinti VVG vietos plėtros strategiją skelbiama Elektrėnų miesto VVG tinklapyje bei Elektrėnų miesto VVG narės, Elektrėnų savivaldybės tinklapyje:

2. Tikslinių grupių idėjų anketa. Tai apklausa, kuri padėjo gauti kiekybinę informaciją ir kurios metu buvo siekiama išsiaiškinti esamą miesto socialinę-ekonominę situaciją bei gyventojų poreikius ir problemas. Buvo parengta idėjų anketa skirta Elektrėnų miesto gyventojams, verslo subjektams, nevyriausybinio sektoriaus atstovams, savivaldos atstovams. Strategijos rengimo metu buvo gautos 22 projektinės idėjos, kuriose aprašomos mieste esančios problemos bei jų sprendimo būdai.

3. Konsultaciniai-informaciniai renginiai, pristatantys bendruomenių inicijuotos vietos plėtros specifiką. 2023 m. kovo 8 d. buvo organizuotas vienas konsultacinis-informacinis renginys su tikslinėmis grupėmis. Renginio metu buvo pristatoma, kas tai yra bendruomenių inicijuota vietos plėtra, kodėl reikia rinktis ją, koku būdu ji įgyvendinama, kaip bendruomenių inicijuota vietos plėtra padeda spręsti visuomenės problemas. Taip pat buvo pristatoma kodėl verta įgyvendinti bendruomenių inicijuotą vietos plėtrą miestuose ir kaip tai daryti.

Renginių metu buvo informuojama, kad Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategija rengiama pagal 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos du konkrečius uždavinius:

Uždavinys 4.7 Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių

Uždavinys 4.9. Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdamas integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas (ERPF)

Renginių metu buvo išsamiai pristatyti ir paaiškinti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių reikalavimai, pristatytos remtinės veiklos, galimi projektų vykdytojai, VVG vietos plėtros strategijos tikslinės grupės ir siektini rezultatai. Taip pat buvo pristatyta vietos plėtros strategijos rengimo eiga, vertinimo ir tvirtinimo etapai, taip pat Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir VVG atsakomybės, įgyvendinant vietos plėtros strategiją.

Susitikimuose dalyvavo tikslinių grupių atstovai: bedarbių, neaktyvių Elektrėnų miesto gyventojų, įskaitant jaunimą nuo 16 metų, socialinę atskirtį patiriančių šeimų atstovai. Siekiant kuo plačiau paskleisti informaciją apie rengiamą vietos plėtros strategiją, į susitikimus taip pat buvo pakviesti ir juose dalyvavo verslo ir socialinių (NVO) partnerių

4. Elektrėnų savivaldybės administracijos, biudžetinių ir kitų įstaigų apklausa. Metodas, skirtas kiekybiniais duomenimis ir informacijai gauti. Savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų buvo prašoma pateikti socialinę, demografinę

statistinę informaciją apie Elektrėnų miesto gyventojus. Gauti duomenys suteikė VVG patikimą informaciją apie padėtį mieste. Kadangi savivaldybė negali pateikti daug duomenų tik apie miesto gyventojus (dėl duomenų apsaugos, bei bendrų su savivaldybe sistemų) buvo remtasi Lietuvos statistikos departamento pateikiamais duomenimis bei socialinės apsaugos bei darbo ministerijos pateikiamais duomenimis.

5. Viešai prieinamos statistinės informacijos, savivaldybės strateginių ir kitų dokumentų analizė. Atliekant teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizę buvo naudojama viešai internete pateikiama statistinė informacija. VVG vietos plėtros strategijos dalyje pateikiamos nuorodos į naudotus informacijos šaltinius.

6. Vietos plėtros strategijos darbo grupės susirinkimai.

Susisteminus visą informaciją, buvo apibrėžti Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos veiksmai, numatyti Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos siektini rodikliai ir Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos lėšų poreikis, įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama.

7. Strategijos pristatymas 2 būdais; viešas pristatymas visuomenei: parengtas ir išspausdintas straipsnis vietinėje spaudoje ir atsiklausus gyventojų nuomonės miesto VVG nare esančios savivaldybės ir kitų miesto VVG narių (juridinių asmenų) interneto svetainėse

ELEKTRĖNŲ MIESTO 2023-2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą											
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
1.	Gyvenimo kokybės gerinimas per socialinės integracijos paslaugas bei socialinės infrastruktūros plėtojimą/modernizavimą	Europos socialinis fondas +			142 948,31	110 848,33	132 248,33				386 044,97
		Europos regioninės plėtros fondas			37 985,00	75 970,00					113 955,00
		LR valstybės biudžetas			180 933,31	186 818,33	132 248,33				499 999,97
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			29 340,52	30 294,87	21 445,65				81 081,04
		Iš viso tikslui:				391 207,14	403 931,53	285 942,31			
1.1 UŽDAVINYS - Plėtoti ir modernizuoti socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūrą socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems asmenims ar socialiai atskirtiems asmenims.											
1.1.	Plėtoti ir modernizuoti socialinių, bendruomeninių paslaugų infrastruktūrą socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems asmenims ar socialiai atskirtiems asmenims.	Europos socialinis fondas +									
		Europos regioninės plėtros fondas			37 985,00	75 970,00					113 955,00
		LR			37 985,00	75 970,00					113 955,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			6 159,73	12 319,46					18 479,19
		Iš viso uždaviniui:				82 129,73	164 259,46				
1.1.1. Veiksmas	Įkurti integruotą socialinio verslo laboratoriją paslaugų ir/ar gamybos srityse Projekto partneriai ne mažiau 1 NVO ir/ar Savivaldybės administracija Tinkami pareiškėjai: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Savivaldybės administracija 3) UAB ir/ar MB Tinkami partneriai – kai projektą įgyvendina NVO (VšĮ arba Asociacija): 1) Ne mažiau 1 NVO (Asociacija arba VšĮ) 2) Savivaldybės administracija Tinkami partneriai – kai projektą įgyvendina Savivaldybės administracija: 1) Ne mažiau 1 NVO (Asociacija arba VšĮ) Projektai bus atrinkami konkurso būdu pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir	Europos socialinis									
		Europos regioninės plėtros fondas			37 985,00	75 970,00					113 955,00
		LR valstybės biudžetas			37 985,00	75 970,00					113 955,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos			6 159,73	12 319,46					18 479,19
		Iš viso uždaviniui:				82 129,73	164 259,46				

	kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Iš viso veiksmui:			82 129,73	164 259,46				246 389,19
1.2 UŽDAVINYS - Taikyti ir įgyvendinti integruotas priemones (susijusias su socialine ir ekonomine integracija) ir paslaugas, skatinant socialinį aktyvumą, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius										
1.2.	Taikyti ir įgyvendinti integruotas priemones (susijusias su socialine ir ekonomine integracija) ir paslaugas, skatinant socialinį aktyvumą, atliepiančias įvairių socialinių grupių poreikius	Europos socialinis fondas +			142 948,31	110 848,33	132 248,33			386 044,97
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			142 948,31	110 848,33	132 248,33			386 044,97
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			23 180,79	17 975,41	21 445,65			62 601,85
		Iš viso uždaviniui:			309 077,41	239 672,07	285 942,31			834 691,79
1.2.1. Veiksmas	Veiksmas: Skatinti socialinės įtraukties priemones, skirtas kovoti su socialine atskirtimi (stovyklos, neformalus ugdymas ir pan) . Tinkami pareiškėjai: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo Partneriai privalomi Jei pasirenkami Partneriai, jų tinkamumas: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo Projektai bus atrinkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Europos socialinis fondas +			96 300,00		48 150,00			144 450,00
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			96 300,00		48 150,00			144 450,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			15 616,21		7 808,10			23 424,31
				Iš viso veiksmui:			208 216,21		104 108,10	
1.2.2. Veiksmas	Veiksmas: Sporto ir (arba) sveikos gyvensenos propagavimo iniciatyvų, programų kūrimas ir galimų sprendimų išbandymas vietos lygmeniu Tinkami pareiškėjai: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo Partneriai privalomi Jei pasirenkami Partneriai, jų tinkamumas: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo	Europos socialinis fondas +			26 750,00	53 500,00	26 750,00			107 000,00
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			26 750,00	53 500,00	26 750,00			107 000,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos			4 337,83	8 675,69	4 337,83			17 351,35

	Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Iš viso veiksmui:			57 837,83	115 675,69	57 837,83				231 351,35	
1.2.3. Veiksmas	Veiksmas. Socialinių ryšių tarp žmonių ir organizacijų kūrimas.	Europos socialinis fondas +				37 450,00	37 450,00				74 900,00	
	Tinkami pareiškėjai: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo	Europos regioninės plėtros fondas										
	Partneriai privalomi	LR valstybės biudžetas				37 450,00	37 450,00				74 900,00	
	Tinkamas (-i) partneris (-iai) 1) Ne mažiau 1 NVO (Asociacija arba VšĮ) 2) Ne mažiau 1 kita VšĮ ar Asociacijos 3) Ne mažiau 1 BĮ 4) privatus juridinis asmuo	Savivaldybės biudžeto lėšos										
	Atrenkant projektus papildomi balai bus skiriami projektams susijusiems su civiline sauga.	Privačios lėšos				6072,97	6072,97				12 145,94	
	Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Iš viso veiksmui:					80 972,97	80 972,97				161 945,94
1.2.4. Veiksmas	Veiksmas. Bendrų iniciatyvų ir sąmoningumo didinimo veiklų kūrimas, siekiant palengvinti socialinį ir (arba) verslumo vystymąsi.	Europos socialinis fondas +		19 898,31	19 898,33	19 898,33					59 694,97	
	Tinkami pareiškėjai: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ	Europos regioninės plėtros fondas										
	Partneriai neprivalomi	LR valstybės biudžetas		19 898,31	19 898,33	19 898,33					59 694,97	
	Jei pasirenkami Partneriai, jų tinkamumas: 1) NVO (VšĮ arba Asociacija) 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo	Savivaldybės biudžeto lėšos										
	Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100.	Privačios lėšos		3 226,75	3 226,75	3 226,75						9 680,25
		Iš viso veiksmui:			43 023,37	43 023,42	43 023,42					129 070,19

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	386 044,97			142 948,31	110 848,33	132 248,33			
Europos regioninės plėtros fondas	113 955,00			37 985,00	75 970,00				
LR valstybės biudžetas	499 999,97			180 933,31	186 818,33	132 248,33			

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

1)Elektrėnų miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną:

Elektrėnų miesto VVG nariai (visuotinis narių susirinkimas):

- 1) tvirtina parengtą Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategiją;
- 2) vertina ir tvirtina kasmetinę Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą;
- 3) vykdo Elektrėnų miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą;
- 4) tvirtina Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus;
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

Elektrėnų miesto VVG kolegialaus valdymo organo nariai (VVG valdyba):

- 1) vadovauja Elektrėnų miesto VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų;
- 2) priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje;
- 3) priima ir atleidžia Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos administracijos darbuotojus;
- 4) atlieka projektų lankymą vykdymo vietose ir rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį);
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas;
- 6) tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 7) priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo'
- 8) priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo.

Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos administravimo vadovas:

- 1) atlieka Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui;
- 2) rengia ir Elektrėnų miesto VVG valdymo organui tvirtinti teikia kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 3) registruoja ir vertina pateiktus vietos projektus;
- 4) administruoja Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitas ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
- 5) administruoja Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategiją: pildo VVG vietos plėtros strategijos mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
- 6) administruoja vietos projektus: vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus;
- 7) organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius;
- 8) vykdo nuolatinį Elektrėnų miesto VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategiją, jos tikslus, prioritetus bei priemones;
- 9) konsultuoja Elektrėnų miesto VVG teritorijos gyventojus, organizacijas, verslo subjektus projektinių idėjų atitikimo Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos klausimais;
- 10) vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų, ataskaitų pildymo, ir su tuo susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- 11) vykdo viešųjų ryšių kampanijas, bendrauja su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius;
- 12) organizuoja mokymus Elektrėnų miesto VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;
- 13) kviečia Elektrėnų miesto VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus; organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos būtų laikomasi visu BIVP bei horizontaliųjų principų;
- 14) administruoja internetinę svetainę ir socialinius tinklus;
- 15) administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas, mokėjimo prašymus ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu.

Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategijos finansininkas:

- 1) vykdo Elektrėnų miesto VVG apskaitos politiką;
- 2) organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad atskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir laiku pateikti finansų bei statistikos organams;
- 3) registruoja ir vertina Elektrėnų miesto VVG finansinius dokumentus;

2) Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmai ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai, užtikrinant Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą:

Atrenkant veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi šių principų:

- 1) partnerystės ir atvirumo: projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose prioritetas bus teikiamas projektams, įgyvendinamiems kartu su partneriu. Taip siekiama paskatinti į projektų įgyvendinimą įsitraukti įvairias socialines grupes, partnerystės principu įgyvendinti reikšmingesnius, plačiau apimančius ir problemą iš esmės sprendžiančius projektus.
- 2) lyčių lygybės ir nediskriminavimo: atrenkant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, išitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims.
- 3) jaunimo dalyvavimo: rengiant mokymus potencialiems vietos projektų įgyvendintojams, kviečiant teikti vietos projektų įgyvendinimo planus ir pasirenkant informacijos viešinimo kanalus bus atsižvelgiama į jaunimo grupių situaciją bei poreikius ir skatinamas teikti projektus, juos įgyvendinti ir/ar dalyvauti jų veiklose jaunimas iki 29 metų.
- 4) lygybė: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
- 5) įtraukimas: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
- 6) dalyvavimas sprendimų priėmimo: bus teikiama pirmenybė dalyvaujamesiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimant sprendimus. Dalyvaujamas principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
- 7) skaidrumas: bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus. Informacija nuolatos bus talpinama savivaldybės tinklapyje, miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose.

3) Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka:

Tiek miesto VVG vietos plėtros strategijos rengimo, tiek jos įgyvendinimo laikotarpiu miesto VVG nariai stengiasi vadovaujasi darbo ir bendravimo vertybėmis, laikosi horizontaliųjų principų tiek miesto VVG vidaus, tiek išorės santykiuose.

Miesto VVG, siekdama sklandžiai ir efektyviai organizuoti savo darbą bei miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo valdymą ir stebėseną priėmė bendras miesto VVG valdybos darbo taisykles:

- 1) kiekvienų metų pradžioje miesto VVG vietos plėtros strategijos administravimo vadovas teikia kasmetines miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas už praėjusius metus visuotiniam narių susirinkimui;
- 2) Miesto VVG valdyba į susirinkimus renkasi ne rečiau nei 1 kartą per ketvirtį. Susirinkimai protokoluojami, protokolas parengiamas per 3 darbo dienas ir pateikiamas saugoti miesto VVG biure;
- 3) Miesto VVG valdybos nariai, nedalyvavę susirinkime supažindinami su priimtais sprendimais, tačiau jie negali reikalauti pakeisti priimtų sprendimų;
- 4) Miesto VVG valdybos susirinkimų metu yra taikomi komandinio darbo principai, vykdomas darbas grupėse, išklausa kiekvieno nuomonė, sprendimus stengiamasi priimti konsensuso būdu, išdiskutavus visus pasiūlymus;
- 5) siekiant išvengti interesų konflikto, kiekvienas miesto VVG valdybos narys ir administracijos darbuotojas deklaruoja viešus ir privačius interesus;
- 6) siekiant užtikrinti sprendimų skaidrumą tvirtinant vietos projektus, miesto VVG valdybos nariai, kurių interesai galimai susiję su interesais projekte, nuo vietos projekto svarstymo nusišalina;
- 7) siekiant išvengti klaidų, kylančių įgyvendinant vietos projektus ir užtikrinant jų tęstinumą, miesto VVG valdybos nariai lanko projektus vykdymo vietose ir atlieka rekomendacinio pobūdžio vertinimą (bent vieną kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį). Ataskaitą teikia miesto VVG administracijai (VPS administravimo vadovui), kuri atlieka miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines ataskaitas visuotiniam narių susirinkimui.
- 8) siekiant viešinti vietos projektus ir kaupti informaciją apie juos miesto VVG parengs laisvos formos anketą pareiškėjui, kurioje bus prašoma pateikti trumpą informaciją apie vietos projekto tikslus, įgyvendinimo eigą (įgyvendintas veiklas),

pasiektus projekto rezultatus ir produkto rodiklius. Šią laisvos formos anketą vietos projektų vykdytojai miesto VVG turės pateikti kas šešis mėnesius.

9) siekiant tinkamai įgyvendinti vietos plėtros strategiją administracijos darbuotojai nuolat vykdys vietos projektų vykdytojų konsultacijas, teiks informaciją, bei stebės projektų pažangą. Nuolat bendradarbiaus su CPVA, VRM. Vykdyt tarpininko funkcijas tarp projektų vykdytojų bei CPVA.

4) Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra:

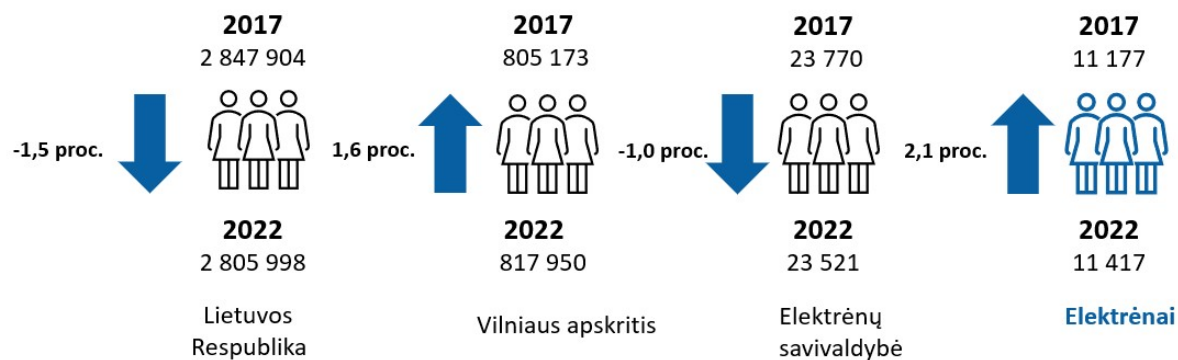
Elektrėnų miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant VVG vietos plėtros strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, ir VVG vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Elektrėnų miesto VVG vietos plėtros strategija gali būti keičiama kai:

- 1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- 2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;
- 3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;
- 4) būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

Priedų sąrašas

1 Priedas	Lentelės ir paveikslėliai
2 Priedas	VVG narių sąrašas
3 Priedas	Išnašos

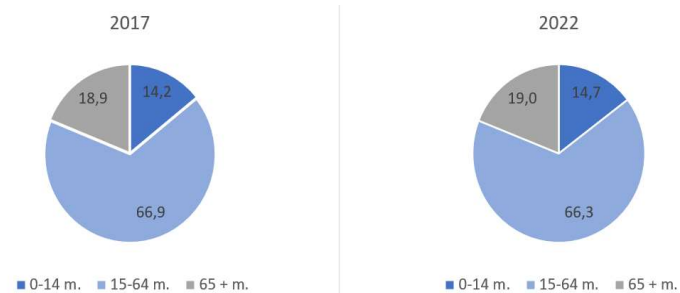

2 pav. Gyventojų skaičius 2017–2022 m. pradžioje [2]

	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	-11 446	-11 425	-10 888	-18 403	-24 416
Vilniaus apskritis	-173	-261	-405	-2 101	-3 939
Elektrėnų sav.	-102	-134	-82	-149	-226

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022

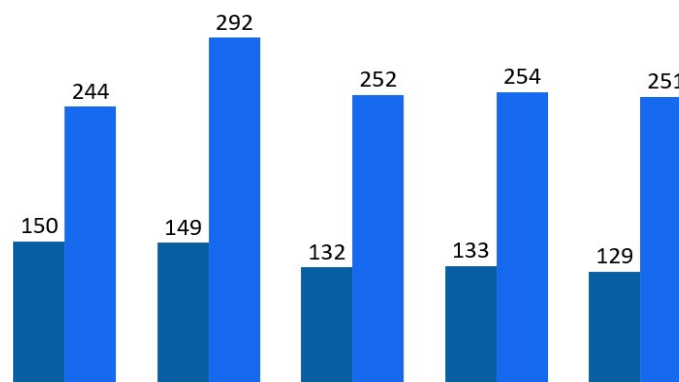
1. lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas) [4]

3 pav. Gyventojai pagal amžių Elektrėnų savivaldybėje [3]

	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika					
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	89 785	105 090	113 232	113 691	109 601
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	117 342	108 382	102 438	93 698	89 948
<i>Neto migracija</i>	-27 557	-3 292	10 794	19 993	19 653
Vilniaus apskritis					
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	25 823	29 835	33 993	34 732	32 909
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	25 456	24 403	23 615	23 159	21 817
<i>Neto migracija</i>	367	5 432	10 378	11 573	11 092
Elektrėnų sav.					
<i>Atvykusieji ir imigrantai</i>	1 135	1 085	1 393	1 200	1 162
<i>Išvykusieji ir emigrantai</i>	1 079	988	1 014	927	791
<i>Neto migracija</i>	56	97	379	273	371

2. lentelė. Neto migracija [5]

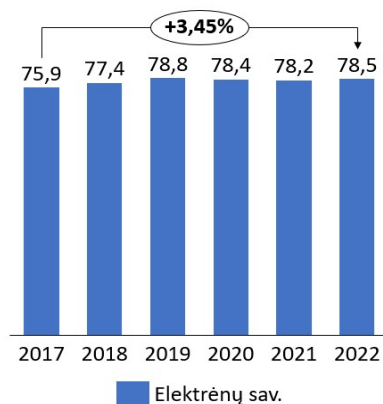

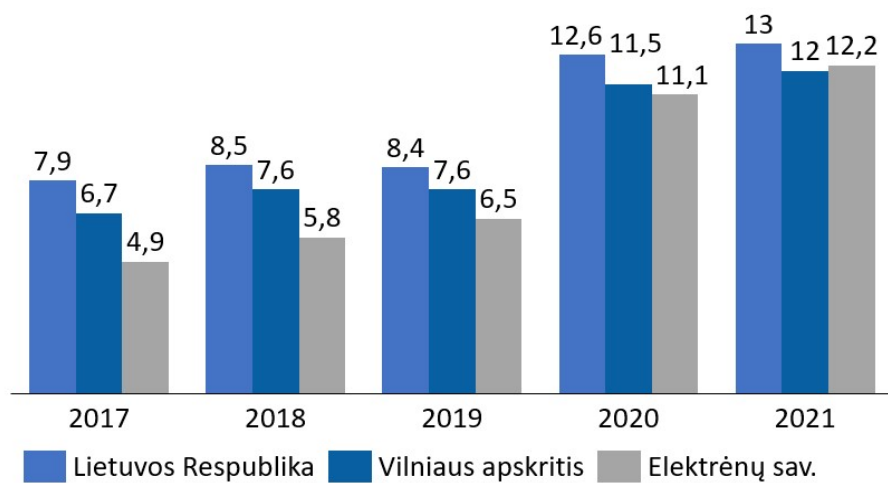
4 pav. Socialinės rizikos šeimų ir tokiose šeimose augusių vaikų skaičius Elektrėnų savivaldybėje [6]

	2018	2019	2020	2021
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius	663	713	743	945
Socialinių pašalpų gavėjai nuo bendro gyventojų skaičiaus, proc.	2,8	2,9	3,1	3,9
Išlaidos socialinėms pašalpoms, tenkančios vienam gyventojui, Eur	15,00	14,20	15,86	27,78

3 lentelė. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius ir išmokėtų pašalpų suma Elektrėnų savivaldybėje [6]

5 pav. Smulkaus ir vidutinio verslo dalis tarp visų Elektrėnų savivaldybėje esančių įmonių [7]

5 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis), proc. [8]

Elektrėnų miesto vietos veiklos grupės nariai:
1. Elektrėnų savivaldybė
2. Elektrėnų bendruomenė „Elektrėnų kraštas“
3. Elektrėnų savivaldybės sportinio judėjimo asociacija
4. S. Kutyrevo IĮ
5. MB „Kartenis“
6. R. Urbano IĮ
7. Moksleivių ir jaunimo organizacija „Idėja“
8. Elektrėnų krašto neįgaliųjų sąjunga
9. Elektrėnų neįgaliųjų draugija

IŠNAŠOS	
1	Savivaldybės žemėlapis. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieiga internete: https://www.geoportal.lt/savivaldybes/elektrenai
2	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
3	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų amžiaus struktūra metų pradžioje. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
4	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - natūrali gyventojų kaita. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
5	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - atvykusieji ir imigrantai; išvykusieji ir emigrantai. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
6	Elektrėnų savivaldybės socialinių paslaugų planas, patvirtintas Elektrėnų savivaldybės taryboje 2022 m. gegužės 25 d. Nr. VI.TS-96. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieiga internete: https://www.elektrenai.lt/go.php/lit/Elektrenu-savivaldybes-socialiniu-paslaugu-planas-
7	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje; veikiančios ūkio subjektai metų pradžioje. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
8	Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis. Žiūrėta [2022-12-30]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
9	Sudarė patys autoriai